

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP

Megjelenik szombaton délelben.

Szerkesztőség: Erdélyi-út, (Ivazéki palotával szemben.)

Felolós szerkesztő:

Előfizetési ára: egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, 1/4 évre 2 kor. Egyes szám ára 18 fill.

Kiadóhivatal: „Corvina Nyomda” Fő tér 31. szám.

Dr. FRANKÓ LÁSZLÓ.

Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Katonanevelés.

Ritkán esik meg rajtam, hogy aktuális dologról írjak. Idővel és eseményekkel keveset törődve, csak úgy a magam keskeny gyalogútján járogatok s ez a szűke, göröngyös ösvény nagyritkán ütökik bele az országos járást jelző keresztutakba.

Olvasom azonban a fővárosi egyik napilapnak szerdai vezércikkét, amely intelligenciánknak a hadseregbeni szolgálattól való idegenkedését ostromozza. No hát ez országos kérdés, és már csak azért is érdemes belekötni, mivel, éppen ez idő tájt, a katonai nevelő intézetek pályázati hirdetéseinek közzétételekor, aktuális téma mindazon szülőkre nézve, akiknek kamasz korban levő fiai nehéz gondokat szoktak okozni a családnak.

Abban a három hasás vezércikkben iszonyú sok üres dolog van összeírva. Frázis az egész. A társadalmi viszonyok, a családi élet és a fészkek tűzhelyének ösmerete nélkül összerótt lárifári. Mintha csak egy szeccessziós zsúrtémát fejtegetne Reinhardt-téleumadományok ropogtatása és az elmaradhatlan herbaté szűrsőlése közben. A magyarság megvedett harci érényeit valaha való vitéz voltunkat, „csa-

tázásra” megedzett vérünk elpetyhüdését stb. állítja oda a közvélemény-ítélőszéke elé. Mert hát a magyar ifjú már nem kíván katona lenni: karja nem feszül a kard fogásakor, daliás kedve elült, miként a nappal bűgő szél az alkony közeledtére. A régi dicsőség halványuló fénye csak bolygó tűz immár, amely még fölcsillan itt-ott a majdnem félszázados béke generálisainak aranyozott gallérjain.

Nem úgy van pedig tisztelt Magyar Nemzet! Igaz az, amit e tárgyban mondandó vagyok.

Aki úgy ösmeri a kamasz korban levő magyar generációt a sárréti juhászbojtártól kezdve föl a kigyósi toronyos kastély mágnesesemetejéig, mint a hogyan én ösmerem, annak tudnia kell, hogy úgynevezett „harci érényeinke” gáncs nem érheti.

Hogy a magyar középosztály mind a mellett olyan gyéren van képviselve a hadsereg tisztikarában, annak az igaz oka az, hogy: *el van zárva gyermekétől a lehetőség arra, miszerint oda bejuthassanak.*

Ne tessék olyan nagy garral föl sorolni azokat az újonnan életbe léptetett honvéd nevelő intézeteket. Valaminthogy elvétve jutott be egy-egy magyar ifjú eddig a közös hadsereg-

be, katona iskolák alapítványi helyeire, éppen oly ritka madár a honvéd tisztképző intézetekben is az a középosztálybeli magyar gyerek, akinek megfelelő protekció nélkül oda bejutni szerencséje van.

A katonai nevelés drága. Ahhoz a legszegényebb számítással is ötszáz forint, ezer korona, szükséges évenként már a hadapród iskolában; — magassabb intézetekben ez az összeg háromszorosra emelkedik. A közép osztálynál — a nemzeti zöménél — ma napság ki bírja ezt meg?

A gimnázium olcsóbb. Ott a szegény diáknak szabad koplalni is. Senki se rójjá föl neki bűnül, ha ruhája foltozott, saruja csampás és nyakkendője nem az utolsó divat szerint van megkötve.

A fiú lehet parlagi jancsi: csak tanuljon, és lesz belőle ember.

Tanulna azonban és lenne belőle ember, a javából, katonáéknál is. de nincs hozzá se alkalmá se módja . . .

Igenis nincs!

A néhány száz kincstári alapítványi helyet okkupálják a tetleges állományú katonatisztek és katonai hivatalnokok gyermekei, akiknek azokra előjoguk van. A családi alapítványok a kiváltságosaké, ami helyesen és joga-

BÉKÉSMEGYEI HIRLAP TARCZAJA.

Mucus.

Kalmár úr a legbékeszeretőbb és legszorgalmasabb ember talán kerek e világon. Lehetséges, hogy másképen állna a dolog, ha a föld nem gömbölyű, hanem négyzetes volna. No de ezen már nem lehet változtatni.

Szorgalmát a sötét éjszakánál feketébben bizonyítja állendően tintás újja, ami amellet szól, hogy sokat dolgozik a hivatalban. Látni, ha nem fekete tintával írának, nem is ismerhetők föl Kalmár úr eme kiváló érényét. Mert utóvégre ugyanaz a cél el lenne érve akkor is, ha fekete papírosra írának fehér tintával.

S akkor a Kalmár úr újja szép fehérek volnának!

Békeszerető természet mellett döntő bizonyíték hű életpárja: Borbála asszony, aki egy elhízott természetű, piros arcú menyecske, míg 6 a férj, sovány és sáppadt, mint egy árkus fogalmazó papiros. Már pedig régi dolog, hogy a sovány férjnek rossz felesége, s a sovány asszonynak rossz férje szokott lenni. Ritkán esik meg, hogy a gyarapító természetű eme áldása arányosan oszolnák meg, vagy hiányoznék a házastársaknál. Kalmár úr sovány, Kalmárné asszony pedig kövér, tehát: a férj túrelmes és szenved, míg az asszony civakodó és házsártos. Mint rendszeren.

Kalmár úr különben hatvan éves. — Nagyon szép kor. Biztosra vehetjük, hogy tisztelte az apját, meg az anyját. Egyet-

len élvezete a tubakolás, de ebben is takarékos, mert a burnót gyufaskatlyában tartja. Életrendje a lehető legegyszerűbb. Vagy otthon van, vagy a hivatalban. Harmadik eset ki van zárva. Egy-kétszer történt meg vele követélasztások, hogy nyugalmas otthonából a gallérjánál fogva vitték szavazni a — kormány jelöltjére. Pedig ő is elnézki, mint minden hivatalnok, de csak úgy a suba alatt.

Rang szerint számtiszt a pénzügyigazgatóságánál. Nős ember, de családja nincsen. Ez is jó, legalább kevesebb adót fizet. Mindezekből látható, hogy Kalmár úr egy tetőtől-talpig korrekt ember, aki lovagias elégtelt adhat és vehet.

Kalmár úr békes élete azonban csak hatvan éves koráig tartott. Ekkor történt valami, ami kiközékelte rendes életmódjából.

Egy szép tavaszi este künn ültek a ház előtt Kalmár úr, meg természetes felesége. Az óg esillagos volt, a lég enyhe, s a virágzó akácfa andalító illatot terjesztett. Valami mámorítón boldog érzélem hatotta át mindkettőjüket, és hogy ezáltal nem civakodtak, hanem csevegtek.

Egyszerre csak egy kis kutya közeledett feléjük s barátságosan csóválva farkát, hizelegve simult Kalmárné asszonyhoz. A férj vette előbb észre a jövevényt. — Kergesd el Borbála, mert még megharag — figyelmezteté nejt.

De a kis kutya oly kedves volt, hogy Borbála asszony szíve menten felmelegedett. Oly fájdaalmasan vonított s oly nagy bizalommal tekintett föl rá, m'atha

érezte volna, hogy egyedül nála találhat menedéket. Borbála asszony egészen elérékenyedett s vigasztalva simogatta a kis jószágot.

— Bizonyára kivert kutya, a kis mokus — szólalt meg s engesztelőleg pillantott férjére.

A kis kutyának sem kellett több, felugrott az ölébe és félénken húzódott meg Borbála asszony puha kebelén. S azután oly hálásan nyalogatta kövér kezét, hogy Borbála asszonyban egyszerre heves dobogásnak indult az árván maradt unyai szív. Kimondhatatlan melegséggel nézett férjére, szemei könnyben úsztak, s ajka remegett, mintha szólni akarna.

— Mondani akarsz valamit? — kérdé férje, gyanakodva nézegetve a kis kutyát. — Tamás, ha te úgy éreznél, mint én . . .

Borbála asszony e bevezetés után fuldokló zokogásban tört ki.

— Nos, mi a bajod? — kérdé Tamás s remélten nézett feleségére.

— Hát nem értesz Tamás?

— De szólj, az ég szerelmére, mi bánt?

— Nincs gyermekünk, oly egyedül vagyunk . . . tört ki végre Borbála asszony alomlól könnyű törülgetve.

Erre Tamás is elbúsulta magát. — Eléggé fáj az nekem Borbála, de nyugodjunk meg az isten akaratában.

— Lásd, mily jó volna, ha lenne valaki körülünk a házban — szolt Borbála asszony, érthetően pillantva a kis kutyára.

— Mire gondolsz?

san van úgy. Mivel pedig a magyar középosztály egyszerű, szürke nap-szemcséinek nem igen vannak osaládi hagyományokból folyó alapítványai, se ténylegesen kardot csörtető apákkal nem dicsekedhetnek: a katonai pályára vágyó téns úrfioskánk egész serege arra a néhány törvényhatósági alapítványi helyre van utalva, ami elenyészőleg csak egy számú a kereslethez képest.

Ezeknek az utóbbi helyeknek a betöltésénél pedig — tisztelet a kivételeknek — nem a rátermettség, nem a szükség és a méltányosság az irányadó, hanem a nex us. Legtöbb ilyen alapítványi helyet nem a törvényhatóság első tisztviselője adományoz, a hogy ezt a józanész diktálná, hanem a törvényhatósági közgyűlés. Hiába! itt se tagadhatod meg ősi erényeidet édes magyaram. Neked minden áron korteskodnod és választanod kell még diákjaid ügyében is. Te nem bízol meg első tisztviselőd okossága, igazságossága és méltányosságában, midőn alapítványaidat megszavazod, hanem néhány század magaddal veted az eszedet össze, hogy melyik tekintetes vagy nagyságos pajtásod fiának juttasd a jótéteményt és majdan az arany kardbajt.

A mint tudom, csak alig néhány törvényhatóság jelöli meg a vármegye alispánját alapítványának adományozójául, — a legtöbb a közgyűlésre ruhazza ezt a jogot.

Már most azt kérdelem: kinek van első sorban szüksége erre a jótéteményre? Bizonyára annak a szegény ördögnek, aki a maga emberségéből

nem képes tovább neveltetni serdülő gyermekeit. Már pedig éppen az ilyeneknek nincsen se módjában se lehetőségében korteskodni s a vége rendszert az lesz, hogy a közgyűlés tehetős urit jelöl, aki a nélkül is haladhatna a tudományos pályán: katonáéknál ellenben csakhamar megunja a dicsőséget s már a ranglétra kezdetén ott hagyja a czifra életet; hazamegy úrnak és politikusnak.

Pedig a szegény ember fia, aki hazulról nincs elkényeztetve és akinek se az ősi kuriában, se családi összeköttetéseiben nincs mire támaszkodnia, nagyon is megbecsülné a néki existenciát biztosító állást, professzionatus katonalenne, s idővel — egy kis szerencsével — díszre válnék vármegyéjének épp úgy, mint a hadseregnek.

Békésvármegyében e hónap huszonnyolcadikán lesz a kadét-kijelölő közgyűlés. Ez a vármegye már a múlt évben is fényes tanúbizonyságát adta érett megfontolásának s méltányos érzületének, midőn a soproni katonai realiskolában birt alapítványát elajándékozta. Békésvármegye ritka kivétel ebben a tekintetben is és megvagyok győződve, hogy az ideai kadétjelölése is a méltányosságnak és az alapítvány intenczióinak minden tekintetben megfelelő felelni. Szürke zsák. II.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Hétfőn délelőtt tartotta Békésvármegye közigazgatási bizottsága április havi rendes ülését. A gyűlésen dr. Lukács György főispán elnökölt míg a betegeskedő tisztviselőt, az alispánt dr. Bodoky Zoltán főjegyző, a vármegye

tisztí főügyész helyettesítette.

Az alispán havi jelentését a főjegyző terjesztette elő. A közbiztonságot április hónapban kisebb verekedésekkel zavarták immitt-amott; a vagyonbiztonságot pedig kisebb lopások vessélyeztették leggyakrabban Gyulán: 6 esetben. Baleset 9 fordult elő. Tűzest 10 volt. Az állategészségügy elég kedvező, a mult hóban a ragadós betegségek csak szórványosan fordultak elő, elhullott két szarvasmarha és egy sertés.

A szocialisták mozgolódásairól is megemlékezik a jelentés s a legutóbbi kongresszusról, melyet Szeghalmon a „független szocialisták” tartottak, ezeket mondja: a főszolgabíró jelentése szerint a kongresszus lefolyása azt a benyomást tette, hogy a munkások bár sok tekintetben még mindig tulkövetelésekkel állanak is elő, a törvényhozásnak s a hatóságoknak helyzetük javítására irányuló tevékenységét nem kísérik oly bizalmatlansággal, mint előbb, higgadtan kezdenek tanácskozni helyzetükről s annak javításáról és teljesen utópiák után többé nem törekszenek. A tartott kongresszus bebizonyította újból is azt, hogy az egyesülési és gyülekezési jognak a munkások részére való megadása a közre semmi veszedelmmel nem jár, sőt a szocializmusban rejülő veszedelmet teljesen elhárítja, mert a két jog birtokában a munkásoknál az elnyomottság érzése megszűnik, a szenvedélyek lecsillapulnak s lassanként viszáter a magyar munkás higgadt alapjában véve törvénytisztelő gondolkozás módja.

A bizottság tudomásul vette az alispán jelentését. Zöldy János dr. főorvos a mult havi közegészségügyi állapotokat eléggé kedvezőnek mondja jelentésében. A fertőző betegségek változatlan száma mellett a halalozások száma 20 százalékkal csökkent. Leginkább a légzőszervek betegségei fordultak elő, leggyakrabban halalozási ok a tüdővész. Trahomás beteg volt 144.

A főorvos egyik jelentése folytán a bizottság Mezőberény községet kötelezte, hogy meg egy árteki kutat, vagy több mélyfúrású kutat létesítsen.

Csák György kir. pénzügyigazgató az adózásról tett jelentést. Egyeses állami adóban befolyt: márczus végéig 821,862 korona 71 fillér, április hóban

— Vegyük magunkhoz ezt a kis kutyát. Mindjárt többen leszünk s nem lesz oly üres a ház.

Kalmár úrban felébredt a fináncz.

— Tán hogy még ez után a bestia után is adót fizessünk?

— Lelketlen vagy Tamás, ha még ezt sem tennéd meg a kedvernért.

Kalmár úr mely gondolkodásba merült, mert nagy dolgról volt szó. Az egész házi rend meg fog változni.

Végre belenyugodott.

— Hát nem bánom, ha már annyira akarod.

E perctől kezdve a kis kutya a Kalmár-család beltárgyává lett. Borbála asszony mindjárt el is keresztezte Mucusnak.

Másnap reggel Kalmár úr egy harmadrésszel kevesebb kávért kapott a csészéjébe. Kérdőleg nézett a feleségére.

— Hát már el is felejtetted, hogy tegnap este óta harman vagyunk? mentegetődzék Borbála, boldogan pillantva kis vendécre.

Tamás kénytelen volt konstatálni, hogy Mucus tényleg az ó kávérszét nyulogtatja az asztal alatt. Ettől a perctől fogva nyílt ellenségeskedés fejlődött ki Tamás és Mucus között.

Kalmár úrnak Mucus miatt rendkívül sokat kellett szenvednie. Ma a hálópajkáját hurcolta el a kert valamely zugába, holnap a dohányszecskőjét, másnap a papucsát, s ez így ment napról-napra. Eltekintve attól, hogy Mucus élelmét Borbála asszony a Tamás kosztjából fogta le, ettől kezdve még többet zsémbeske-

dett vele. Ha Tamás megfenyítette Mucus-t, a kis bestia oly éktelen sivalkodást vitt véghez, hogy összeszaladt az utca népe. Borbála asszony ilyenkor erélyesen védelmére kelt Mucusnak s Tamás húzta mindig a rövidebbet.

A házi békességnek vége lett. Tamás végre türethetlennel talála az állapotot s összeesküvést szőtt Mucus ellen. A legközelebbi alkalommal olyat csapott a Mucus lábára, hogy belesántult. Mucus fájdalmas vonítására azonnal a helyszínén termett Borbála asszony.

A kis kutya sivatásától, az asszony jajgatásától s perlekedésétől Tamásnak az ég felé meredezett az üstöke. Megtette, amit még soha életében nem merészt, elszókött hazulról a kaszinóba.

A kollegák majd hanyatt estek ámulatokban.

— Mi lett Tamás, te itt? — rohanták meg kíváncsian.

Kalmár úr reszketett az izgatottságtól s alig tudott szóhoz jutni.

— A Mucus... — hebegé félénken.

Barátai harsányan felcaogtak. Tudták már ők is, mennyit kell feleségétől Mucus miatt elszenvednie. — Leültették maguk közé s vig poharazgatás közben elfeledtették vele az otthoni perpatvart. Tamás lassan-lassan felvidult csak most jutott annak tudomására, hogy éveken át mennyi élvezetből fosztotta meg magát.

Ézentúl rendes vendége lett a kaszinóknak. Borbála asszony szemrehányására egyszerűen azt felelte, hogy míg Mucus a háznál van, ő nem marad itthon. Borbála asszony pedig nem tágitott. A

viszony közöttük napról-napra hidegebb, élesebb lett. A legcsekélyebb olig összeszorrentek, úgy, hogy Tamás alig várta naponként a percet, hogy hazulról eltávozhassék. Csak enni s aludni járt már haza.

Borbála egy ideig tűrt, de utoljára is megalkalta a dolgot. Végzetes elhatározás érelődött meg benne. Egy reggel beállit férje szobájába.

— Én válok... szolt határozottan.

— Kital? — kérdé Tamás megkökénye.

— Töld!

— De miért?

— Ilyen luppall nem élek tovább.

Tamás majd aguta ütötte meg e váratlan kijelentésre. A szolid hivatalnok, ő volna az lupp!

— Hiszen jól tudod, hogy Mucus meg a te kedvedért tesz meg, hogy nem maradok itthon. Láthatad, hogy nem férünk össze. Ezért még nem vagyok lupp? — mentegetődzék Tamás.

De Borbála nem engedett.

— Kergesd el a házból Mucus-t, s én ismét otthon fogom tölteni a szabaddómet... de a kaszinóba olykor-olykor ezután is el fogok látogatni — toldá hozzá félénken Tamás.

— Mucus marad. Erről szó se legyen — makkcsodott Borbála.

Tamásban végre felfortyant a férfierély. Mióta a kaszinóba járt, sokkal határozottabb lett.

— Hát akkor én nem maradok — jelenté ki Tamás kereken s nyomatékul

54045 korona 14 fillér, vagyis 23,939 korona 78 fillérral több folyt be eddig mint tavaly hasonló időszokban.

Rezev Szilviusz kir. tanfelügyelő jelentette, hogy Csabán az Erzsébet-holyen felállítandó állami iskola ügyében tárgyalt az előjárósággal s alapos remény van rá, hogy ez az iskola még ez évben létesíthető.

Sajnálatos jelentette, hogy Béka községnek nem kell az állami iskola. Indítványozta: utasítsa a bizottság Békés községet, hogy elegendő iskolát létesítsen a saját erejéből s a tervekét és költségvetését 60 nap alatt küldje be. Lukács György főispán és többek hozzájárulása után a bizottság hivatalból megemissitette Békés község azon határozatát, hogy állami iskolára nincs szüksége és a határozatban felfogja világosítani a községet, hogy iskolát minden körülmények között csinálnia kell és olcsóbb az állami iskola. Ha a község erre a határozatra sem hajlik, a közigazgatási bizottság az új iskolák költségeit hivatalból fogja a község költségvetésébe beilleszteni. A határozatra Békés község június hó utolsó napjáig tartozik felelni.

Egész sereg apróbb ügyet referált még ezután a tanfelügyelő. Nagy-Sásnás község kérelmét állami ovoda iránt pártolólág terjesztik fel a miniszterhez.

Barabás Béla Dobozon.

Barabás Béla a függetlenségi és 48-as Kossuth párt tagja vasárnap folytatta beszámoló körülmények között kerületének Dobox községében. A beszámolóra nagy számban jöttek a választók Csabáról, Mezőberényből, Gyomárról és a szomszédos községekből. A legérdekesebb és a legnagyobb jelentőség azonban a gyulai választók küldöttségének a megjelenésében van. Bartha Miklós, ki a gyulai kerületet képviseli, mint emlékeztet nemrég beszámolót tartott Gyulán. Beszámolójára azonban a város intelligenciája nem ment el, sőt a függetlenségi párt vezetői is távol maradtak. E tünető távolmaradás oka az, hogy Gyulán megelégték az

Ugron-Bartha-féle politikát és ennek kifejezést is akartak adni. Most pedig, hogy Barabás, ez a tetőtől talpig becsületes, derék magyar ember, s józan politikás a szomszédos Dobox községben megjelent, kényszerültek a választók küldöttségét Gyuláról Kovács Lajos ügyvéd, a függetlenségi párt elnöke vezette. A küldöttségben voltak a többek között: Gulyás János, Lendvai Mátvás, Illés József, Szabados Pál, K. Ludvig József, Nánási István, Felek Gábor, Fábán Lajos, Nagy András, Kelemen István és mások, mintegy 7 százan. Szakadó esőben, kocsiokon vonyultak a Veszely-hidon keresztül a Körös dobozi hídjához, hol előzetes megállapodás szerint pihenőt tartott a gyulai küldöttség s bevárta Barabás Bélát, ki a doboziak küldöttségétől kísérve, délután 2 órakor indult meg a csabai állomásról. A Körös hídjánál csatlakozott a menethez a gyulai, kissé odébb pedig a mezőberényiek küldöttsége. Ez utóbbi küldöttséget Kollár János mezőberényi ügyvéd vezette. Csabáról Fábry Károly csatlakozott a menethez.

Impozáns fogadtatásban részesült Barabás Dobozon. A fele utig bandérium jött elébe, a fiatal legények lóháton vágattak a harmincz kocsiból álló menet élén. A község apraja-nagyja, asszonyok, gyerekek a falu szélére sereglettek, fehér ruhás leányok virágcsokrot és koszorút adtak át a képviselőnek, s a tarka eleven menet folytonos éljenzések között, zeneszóval kísérve vonult a közsőgháza elé.

Barabás Béla hosszabb beszédet mondott, a melyben kiterjeszkedett az országgyűlés legutóbbi működésére és kijelentette, hogy pártja e munkában mily tevékeny részt vett. A független Magyarországért harcolt a Kossuth-párt és ezért fog harcolni a jövőben

is. Beszéde folyamán megemlékezett arról a támadásról, a melyet Bartha Miklós intézett lapjában a Kossuth párt ellen, a mely őt a gyulai választásnál a legodaadóbban támogatta. „Nem utánzó — ugymond — Bartha é támadásában. Nem beszélék rossz at se róla, se a pirtjé ol. Eire már nincs is szükség. A Kossuth-párt már többé nem vállalhat elvközvetet Ugronékkal és a velük való együttműködés lehetlenné vált. Ugronék bementek a delegációba és ezzel ők is elfogadták a közösüges parlament rendszerét. Ők is elfogadták azt az elvet, hogy Magyarország dolgait Ausztriával közösen intézzék el. és ezzel letértek arról az utról, a melyet a függetlenségi politika elvei előírnak. Ők a politika fagyos szentjei, Pongrácz, Szervác és Bonifác, a kik ép a napokban oly nagy kárt tettek az országban. Lehet, hogy ők nem ártnak ennyire, de az is bizonyos, hogy használni sem használnak. Mindenestre tartani kell tőlük. Mi független Magyarországért küzdünk és elítélünk minden közös programot és minden közös parlamentet. Ép ezért merem elvi ellentét van köztünk és Ugronék közt.

E kijelentéseket a nagy számban megjelent választók kitörő éljenzessel fogadták.

Barabás után Kovács Lajos ügyvéd, a gyulai függetlenségi párt elnöke szólott. Üdvözölte a választókat és kijelentette, hogy azért jöttek Doboza, hogy rokonszenvüket nyilvánítsák Barabás és a Kossuth-párttal szemben. Emlékeztet arra, hogy midőn Bartha Miklós érdekében ő és elvarátai a legádázabb harcot vívták a kormányfő ellen, megjelent a gyulai kerületben Barabás Béla, hogy az országos Kossuth-párt nevében támogassa Bartha jelölttségét. Csak így volt lehetséges, hogy Bartha győzött a kerületben. — Azóta változtak a viszonyok. Ő és pártja

rögtön eltávozott, erősen becsapva maga után az ajtót.

Az nap alig talála helyét a hivatalban. Izgett-mozgott a székén s egy sor nyit sem tudott dolgozni. Társai csodálkozva szemlélték.

Délben amint haza ment, üresen talála a házat. Borbála asszony elhagyta. Tamás majd kitepte minden ősz hajszálát, oly mérhetlen haragra, fájdalomra gerjedt. De mit volt tennie, egyelőre beleyugodott. Borbála asszony még azon nap benyújtotta a keresetet, s másnap már az egész város tudta az érdekes újdonságot.

Tamás azonban erősen tartotta magát s nem követett el öngyilkossági kísérletet. Elszántan várta a fejleményeket. Végre megkapta az idézést a tárgyalásra. A bíróság előtt szembesítették őket. Borbála asszony megfogott s mintha szebb volna mint azelőtt. Legalább Tamás úgy talála s újra ébredezni kezdett benne az ifjúkori szerelem. Borbála csak lopva mert férjére tekinteni.

Az elnök megkezdte a tárgyalást. — Asszonyom, miért kíván ön férjétől válni? — kérde az elnök.

— Engesztelhetetlen gyűlölet . . . a Mucus . . . — felelé Borbála szakadozottan.

— Szóljon érthetően asszonyom — Borbála asszonynek egyszerre megnyit az ajka és pergett róla a szó, mint a tarpaták vizesé. Sok könyhullatások között mesélte el, mily sokat kellett neki eltűnnie az engesztelhetetlen gyűlölet

miatt, melylyel férje Mucust üldözi. A bíróság összenézett.

— S ön uram, szintén válni akar a nejétől? — kérde az elnök Tamáshoz fordulva.

— Nem. Csak a Mucus eltávolítását kérem. mert ő bontotta meg családi boldogságunkat — szolt Tamás elérékenyült hangon.

— De hát ki az a Mucus? — kérde az elnök.

— Egy kiállhatatlan kis kutya — felelt gyorsan Tamás.

— Sőt ellenkezőleg, egy nagyon is szeretetre méltó kedves kis kutya — tiltakozék Borbála asszony s bőbeszédűen fejtegette a bírák előtt Mucus szeretetreméltó tulajdonait.

Erre már a bírák sem tartóztatták magukat tovább s gőrcsős nevetésbe törték ki.

Borbála és Tamás egymásra néztek. Az elnök a tárgyalást befejezte s a bírák itélethozatalra visszavonultak. Borbála és Tamás félénken, de mindinkább közeledtek egymáshoz. Egyikük sem mert előbb szólni. Végre Tamás férfiúhoz illelen megkezdte a szót.

— Hol van Mucus, Borbála? —

Borbála asszony mélyen felsóhajtott.

— Kiszenvedett — nyögte fájdalomosan s könyei mezeredtek.

— Szegény s Mucus — vigasztalá Tamás.

Borbála asszony álmélkodva nézett férjére s most már nem oly haraggal.

— Hát te szeretted Mucust? —

— Most már igen — szoltál meg Tamás elfogódva.

Ezalatt a bírák elkészültek az itélettel s az elnök átható, éles hangon olvasta fel azt.

— Kalmár Borbála asszonynak a lóper megindítása iránt benyújtott keresete visszautasítottik; Mucus nevű kutyája azonban hatóságilag lefoglaltatik. Felek belenyugodnak? —

Tamás és Borbála beleegyezőleg bólintottak.

— Másnap a hajdú elszállította Mucusnak immáron kihült porhüvelyét s Tamás és Borbála azóta boldogan élnek együtt talán még most is, ha meg nem haltak.

Radó.

A reklám Angliában.

Azok az ékesessé tények, mik úton-útfélen esemeink elé tárják Anglia óriási termékenységét: kezdve a hirdetési oszlopok plakátjain a reklámművészet remekéig, bizonyítják legjólalmzobban azt a poziciót, melyet es a kis darab ország magának a nagyvilágban kivívott. Esó kimitatás szerint az öt legrészt elarasztó iparcekkék fele angol gyararkból került ki. Európa kontinensét kivéve (sőt némiképen még ott is), az angol gyártmány a vezető-elem s a mint Párisól Moszkváig angol szövetben s angol szabásban öltözik a modern úr, épen úgy angol zongorán játszik az ausztráliai házában a házikasszony . . . sőt angol lövegekkel verökszik — a búr.

nem késik megragadni az első alkalmat, hogy ezt manifestálják és kijelentik, hogy a Kossuth-párt programjában látják elveik igazi képviselőit. Ép ezért ők ezt a programot elfogadják és melegen üdvözlők Barabást és általa a Kossuth-pártot.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Kollár János üdvözölte a mezőberényiek nevében Barabást ki hűen szolgálja a zászlót, mit választói kezébe adtak.

Az egybegyűltök lelkes ovációja közben Barabás az iparos körbe ment ezután, a hol Kossuthnak az 1849. időkből való sikerült arcképét leplezték le. Az iparos körben Szabó Lajos elnök üdvözölte Barabást, ki igen szép beszéddel válaszolt.

Innen az újfalu olvasókörbe hajtottak Barabás és kísérete, ahol Baji István elnök üdvözölte a képviselőt. — Este lakoma volt a polgári körben s részt vettek azon a Gyuláról átrándult vendégek is. A szala Gyula községyi jegyző és Tóth Lukács József tanító Barabás Bélára mondtak áldomást, a ki elragadó ékesszólással köszönte meg válaszában a doboziak szívélyes, lelkes és magyaros vendégszeretetét. Felköszöntőket mondtak ezután még többen.

Nagy tetszés mellett beszéltek Kovács Lajos, dr. Frankó László, ifj. Kovács Lajos, Bedey Nándor 48-as honvéd, Kollár János.

Az őrlési forgalom veszélyei.

A budapesti gabonatözsdei ügynökök és malmok körében, megalom indult meg, az őrlési forgalom életbeléptetése érdekében.

Miután ezen fontos közgazdasági kérdés, első sorban hazai termelőinket, másodsorban vidéki gabonakereskedelmünk érdekeit érintik, kötelességünknek véljük, eme érdekeinket érintő és felette fontos kérdéshez — legjobb meggyőződésünkben hozzászólni.

Az angománia e nagy divatjában nem lesz érdektelen egy pillantást vetniük arra a kórhöz, honnan az árucikkek ez áradata a világpiacra kikerül.

Az angol ipari világban lüktető erővére az üzleti szívnek: a reklám.

Míg nálunk — Magyarországon — még igen sokan iparosaink közül „felesleges költségeknek” tartják a hirdetés, vagy legjobb esetben „divatnak”: addig az angol vállalkozó, ha üzletet kezd, első sorban azt számítja ki: van-e annyija, a mennyi a reklámra kell? Mert az adja meg a cégnek első sorban a nevet s a név divatba hozásával szerzi meg annak a cégnek az értékeit. Valjón, ha nem így volna, ugyan ki tudná azt, hogy Pear szappana a világ első gyártmánya? Azok a betűk, mik újságaink határon, utcáink minden pontján, a villamos és a házak tetőin szemünkbe kialsítják az iparosok dícsőretét, annyira hozzá szoktatják érdekeinket azokhoz a magaslatlásokhoz, hogy elvtőre kénytelenek vagyunk hinni. Egy londoni üzleti példasó különbön is azt tartja: „ahányszor a nevemet a piacra hozom, annyival több vagyok én, mint más.”

Hogy pedig mi mindent érta reklám alatt az angol üzletelő? az egy szóval ki sem lehet fejezni. Ma már világosság művészetet fejtenek ki az ideák kieszelésében s azok forgalomba hozatalában. Sok nagy angol cég külön hivatali tart, mely reklámait „esimálja.” S az köztudomású dolog, hogy egy (hirdetésre szolgáló) ideáért készpénzt fizetnek annak

Az őrlési forgalom ismét érvénybe léptetése, csakis a fővárosi gabonakereskedelem, tözsdei ügynökök és a malmok érdekeit mozdítja elő, azonban hazai termelőinkre és a vidéki gabona kereskedelmre felelté káros.

Nagy és középirtokosaink, összes hazai gazdasági egyleteink, valamint vidéki gabonakereskedőink, lennének hivatalon azon közgazdasági érdekeinkre felelté hátrányos és káros mozdalmat meg csirájában elnyomni és illetékes helyen odahatni, hogy az őrlési forgalom életbeléptetése aentta ne váljék.

Hazai terményeink kivitele a külföldi piacokra már évtizedek óta szünetel, a fővárosi malmok a román, szerb és bulgár búzának favorizálása mellett, csakis hazai terményeink árának nyomását ozelezzák, megvonják saját terményeink elől a belföldi piacot és tért nyitnak idegen származású terményeknek és előmozdítják ezzel hazai belforgalmunk és a vidéki gabonakereskedelmünk hanyatlását.

Egy oly agrár államban, mint Magyarország par excellence, hol saját terményünknek alig tudunk kiviteli piacot teremteni, nincs szükség külföldi behozatalra és fölülte káros közgazdasági és mezőgazdasági érdekeinkre, hazai piacunkat elárasztani román, szerb és bulgár búzával, mert a legsilányabb termés esetében is nem vagyunk képesek termés fölölégünketsaját hozánkban elfogyasztani.

Mi megengedjük, hogy a főváros jövedelme a nemzetközi gabonaforgalom által tetemesen emelkedik és pedig követvám és más illetek bevétele révén, azonban hazai termelőink érdekét nem szabad kockára tennünk a főváros felvirágozása és emelkedése érdekében.

A fent elősoroltakkal azonban nem merítettük ki az idevágó észrevételeink egész terjedelmét, de már a közölt adatokból is következtethetjük, hogy ellenvéteink az őrlési forgalom ellen, igen is figyelmet érdemel.

Hisszen ma már nemcsak az amerikai versenytárs vagyunk kitéve, hanem már közel állunk azon határhoz, hogy a balkán államok tömgeges importálása által, hazánkban a gabnatermelés eredményesen nem lehet folytatni és hahazai malmaink „magyar-liszt” cégére alatt importált idegen származású

örleményt hoznak forgalomba, — tartunk attól, hogy a magyar malomipar elveszti a külföldi fogvasztás bizalmát s előbb-utóbb súlyos válság elébe megy.

Mindez vonatkozik a termelés és kereskedelmünk emelésére is és hogy agályaink nem indokolatlan, mutatja a lefolyt 1899. gazdasági év, mert midőn Románia rozsa termése következtében — nem jelenhetett meg terményeivel hazai piacunkon a kis Szerbia és Bulgária elegendő volt arra, hogy tömgeges importálásával belföldi terményeink árát nyomják.

Eltekintve azon ellentétes áramlatoktól, a melyek abban nyilatkoznak, hogy a budapesti malmok a román, szerb és bulgáriai buza behozatalának könnyítését kérik, oly czéllal, hogy a behozott búzát magyar búzával keverve, újra kivihessék a külföldre, mi ellen első sorban a termelő, másodsorban a hazai termények nagyobb készlete fölött rendelkező vidéki gabonakereskedők teljes joggal protestálnak — és eltekintve ama különféle kombinációktól, vajjon az import elérte-e már maximumát, tény az, hogy az idegen származású buza, nagyobb mennyiségben érkezett be hozzánk, mint a mily mennyiségben ezt várni lehetett volna. Kétségtelen az is, hogy a behozatal árainkra is szabályozó illetve terményeink árát nyomja émezőgazdasági, valamint közgazdasági érdekeinkre bántólag hat.

Az őrlési forgalom életbeléptése, csakis a főváros, a fővárosi malmok, a fővárosi gabonakereskedelem és a tözsdei bizonyosok érdekeit van hivatva szolgálani, azonban ezen egyesek érdekeinek nem lehet és nem szabad mezőgazdasáinkat és a vidéki gabonakereskedelmet feláldozni.

A fővárosi gabonakereskedők és tözsdei bizonyosok Románia, Szerbia és Bulgáriában nagy mennyiségű gabonát vásárolnak össze és előzőnk a budapesti piacot idegen áruval. A budapesti piacra importált idegen árú, világpiacot szereznek és hazai termelőink, vidéki gabonakereskedőink existenciáját kötik le ez által, úgy, hogy a termelő és vidéki kereskedő — a fővárosi malmok, gabonakereskedők és gabonabizományosok önkényének vannak kiszolgálva.

Mindezen mezőgazdasági és kereskedelmi érdekeinkre fölülte káros jelen-

a ki olyat hoz. Az, hogy a háztető kéményeitől az aszfaltig minden arasznyi tér hirdetésre alkalmas hely: már köztudomású Angliában; sőt igen gyakoriak a kibérelt emberi arczok is, a melyeken szép rajz keretében hirdetések olvashatók. E sokféle látott s így némileg a sok között elenyésző hatású reklámok mellett azonban újabbban nagyobb szerű dolgok kezdenek már feltűnni, a mik új korszakot jelentenek a reklám történetében.

Mintegy két év előtt jött divatba az a szellemes hirdetési mód, melyet egy amerikai lángész hozott Európába, első sorban pedig Angliába, és pedig a vetített-s mozgófényképek reklámjai. London népes utcáin este egy-egy feltűnőbb épület felett óriási vásznat feszítenek ki, melyre az átellesen házról a képeket vetítik reflektor fényével. A tömge megáll és csodálja a szép produkciót s csak akkor jut arra, hogy ez tulajdonképen reklám, mikor a hatás már hatalmába ejtette. Egy kép, például, családiasztalt ábrázol. Az anya kiosztja a levést, mely azonban valójában üzletel, mert valamennyien haragosan lecsapják a kanalat. A nagy jelenetben aztán nyílik az ajtó s egy frakkos ur lép a szobába, kezében a csodaszerezzel: egy dobozka sóval, melyet az X. cég gyárt s a mely minden falatot izletessé tud varázsolni, ára pedig mindössze 10 fillér.

Ugyancsak angol idea a felhőkbe vetített fényes hirdetés, mely glóriaszorúen hatol át a légpárástégen s mint valami búvós mesekép pompázik az éjszakában, akár egy természeti tünemény.

E látható hirdetésekkel kívül igen általános s valójában nem használatlan az a mód, melyet a Watt, Briar & Co. cég hozott divatba négy évvel ezelőtt, a mikor megalakult. A londonderryi gyár közhírré tette mindenütt, hogy ariuból (droguista-szerek) bárkinek küld díjtalanul, vámmentesen, a ki kívánja, mert meg van róla győződve, hogy a ki egyszer kísérletezik gyártmányával, az másodszor csak azt kívánhatja.

A cég két evon át egy fillér hasznat nem is remélt, mert minden jövedelmét hirdetésekre költötte. Ma pedig óriási üzleteket köt. Erre azonban csak Anglia képes.

Jellemző az angol iparra az is, hogy áruival valóban elsőrendűek. Az a gyors mozgagazdasági vágy, mely a mi honi iparusainkat nagyrésztben jellemzi, sokszor lehetetlenné is teszi nálunk a gyártmányok kitűnőségét. Hiányzik belőlük a komolyság és az a felelősen önzet, mely az angol gyárost jellemzi, a ki inkább megsemmisíti azt, a mi rosszul sikerült neki, semmint egy tökéletlen cikket reputációját veszélyeztesse.

Azonkívül pedig meg van az angolban az a bizonyos valami, a mit érettegnek lehetne mondani: a higgadt, megfontolt törekvés s a széles látókör.

Az angol gyárak markans vonásai: az azokban uralgó rend- és szakszerűség. Minden gyártmányt részek szorint külön-külön osztalya a gyárnak tervezi, készíti és állítja össze. A fegyvergyárban, például, az a munkás, a ki a puskágyát

ségekkel szemben, nem lehet szemet hunyni és elodázhatlan kötelességünk, fölünk telhetőleg odahatni, hogy mezőgazdasági és belkereskedelmi érdekeink a kellő helyen megőve legyenek, úgy, hogy ne legyünk kitéve a fővárosi mallok és gabonabizományosok önkényeinek.

Stern Soma.

Szilánkok.

— Békés első igazi tavaszi hét. —

Ha ezukaszabán, bíró-bankban vagy épen az osztály-sorsjátékon úgy beválnék a spuriusom, mint a hogy a „Határjárás” szedésénél a „Tatarjárás”-ra történt és általam zikhre vett korrigáció, én lennék az a bizonyos „Igy játékos a ki nyer” és a kit legjobban irigyelnének a világon. Ez a sajátóba kényszerít annak kijelentésére, hogy úgy a már eddig becsusztott, mint ezután becsusztandó „értelemzavaró” kifejezésekért a felelősséget a szedő, illetve korrektor ur nyakába harítsam s Pilátusként mossam kezeimet, mert hát nem lehetetlen és feltételezhetlen ám a maliczia a fentisztelet uraknál sem, a kik a sebten papírra vetett, interpellációt azzal állanak bosszút, hogy pl. a legnagyobb képü körmondat szines frázisai közé egy sajtó hibáskát eszatszának be s a hatás tönkre megy. Itt van eleven példának a „Friss Ujság” május 5-iki száma, melyben a berlini császár találkozásról szóló cikkben ez van: „mind a két fejedelme levette fővegét s meghaló barátsággal üdvözölte egymást.” Na hát kérem itt az előzékenyülésnek fuses, mert a helyett, hogy meghatna bennünket addig bosszant, míg eszünkbe nem jut, hogy hátha nem véletlen, hanem valami politika, Falb szándékos mesterkedése az a sajtó hiba? s akkor jót nevetünk rajta.

A „Határjárás”-ról még meg kell jegyezni, hogy a nagy költő azt azon alkalommal írta, midőn az első császári kitüntetés kaptá s költeményében azon térkép-előtti jó(?) szokásról emlékezik meg, midőn táblabíró urainak a faluk határuinak megállapításánál egy-egy markosabb és életre való sahzancot — kiről feltételezték, hogy legalább 50 szatendeig el él — jól megvesszőztek a határdombon, hogy még halála napján is visszaemlékeztek s vitás esetekben tanuként elfogadható legyen. Mindenesre eredeti módja terpeftételnek és bár aránytalanul elősebb a mostani mappás eljárásnál, mégse hiszem, hogy valami nagyon sokan vágnak visz-

faragja, egész életén át csak azt a munkát végezi; a ki csavarokat, az örökkön csavart.

Ezek a dolgok azonban — a gyárak belső szervezete utazozhatók. Nem is ez az, a mit a mi gyárosainknak kell elsajátítaniok, nem csak ez; — hanem igenis azt, a mi az angol gyárost elsővé teszi a világon: a pedánsig vitt megbízhatóság.

Azok az apróságok, miket a mindennapi élet tár elénk, a legjellegzetesebbek s azokban az apróságokban van kifejezve a nagy társadalom egésze.

Egy ilyen apróságot hozok fel például erre a megbízhatóságra vonatkozólag.

Egy barátom felkeresett Londonban, ki dacára rövid ideig való ötletének, szeretet volna egy tökéletes angol ruhát vásárolni. A kereskedőnek, kihez vittem, kijelentette, hogy aznap esti nyolcz órára kézen kell az öltönynek és a felöltőnek lennie. Déli tizenkét óra volt, mikor a megrendelést tette, illetve, a mikor a kereskedő a mörteket kiszabásra felvotta. És esti nyolcz órákor (ogy porczel sem előbb vagy később) mind a négy ruhadarab kézen volt, minden „próba” nélkül és — egy gombot sem kellett azon igazítani.

Az ár pedig ugyanaz volt, mint ha egy heti időt adott volna a készítésre.

Virtor Ferencz.

szaplantáni a sokat emlegetett „régí jó idők” kultur-történeti fontosságú eme szokását.

Az öreg Somlyai Gábor. — Békés monográfijának érdemes írója elhalálásától két széklet is üresen hagyott, melyeket életében — több-kevesebb szorencsével polgártársai bizalmából töltött be; az egyik a hírhedt VII-ik temetkezési társulat eddig koronákkal bélelt elnöki széke, melynek alig-alig akad örököse; a másik, — a községi képviselőség — se sokkal kaposabb, mert a választó kerülethez tartozó, — cirka 300 jogosult szavazó polgártárs közül mindössze 29 tartotta érdemesnek leadni szavazatát és pedig csodálatos összhangban mindnyájan a ponyvaháti olvasókör elnökére ki büszke önértelmet hivatkozhatik polgártársai egyhangú bizalmára s képviselhet 29 ezer lelket a község közigazgatásában — a mi felett való gondolkodást ajánlom különösen a szavazástól tartózkodó 271 jogosult egyén, a kerületekro való osztás előnyeit pedig az intéző körök b. figyelmébe.) A község ez új oszlopa nem egészen ismeretlen a közélet mezején, nemcsak puszkája — tarka kopója és so'sem üres, néha ugyan, csak „bak lövének”-kel tell vadászatarisznyája, hanem sikeres kútsói vállalkozásai, olvasó-körökbeni szereplései révén is, melyek közül felemlítésre méltó, hogy a hajdani „tigris” kör sem közvetlen látja tagjai sorában, továbbá hogy a körben megjelenő országgyűlési képviselőtől, — ki a „hallgatás arany” jeligét nem igen szokta ezüstro devitálni — azt kérdezte, melyik lapra fizessenek elő, hogy a képviselő úr beszűdéséből kőzhassanak; így aztán nem esuda, ha a közbizalom unitonán felé fordul. Gratulálunk hozzá úgy ponyvahátnak — mint a képviselő-tesztület virilistáinak; egyúttal azonban szives figyelmükbe ajánljuk, szerezzenek be egy a M. A. V.-től levett tekintélyesebb szavát esengettyűt az elnök számára, mert az e célra avanszált kalamaris-oldal mihamarabb beadja a kulesot és a tanúskozás zöld asztalán lotörölhetlen folt támadhat.

Ponyvahát körül járunk, nézzünk át a Czipópuzsára is, mely „pusztának” csak annyiban nevezhető, hogy még nincsenek — de lesznek — rajta hazák s máskülönböben néhány katasztrális hold föld a község délkeleti oldalán, melyet most az intéző bölesesség jónak látott házhelyekül osztani ki. A 180 házhely felőre akadt is már vevő s ennyi „házi ural” mint a „B. K.” szellemesen írja — több lesz Békésen. Nem tartozom a „mindenáron” földosztók bandájához — bár ez idő szerint és remélhetőleg a jövőben is jogos igényt én csak másfél ölnyi teleknyvezetelen területre tarthatok — mégis kényyszerítve érzem magamat, hogy ebbe a parcellázásba beleszóljak. A régi, — a vasutól írtózo traditio nyilvánul meg ebben a házhely osztásban is, a vasuti állomásunk úgy is a város nyugati részén van — kilátással arra, hogy ha a békés-vésztoi vasut létesül, kiteszik a város észak-nyugati szélőre vagyis a most kiosztott és osztandó házhelyektől — hozzávetőleg 3-4 kilométernyire, holott ott van nekünk — már lakóházzal körülveve 2-3-szor annyi, jelenleg semmi hasznol nem hozó vásárterünk, melynek egyharmada is — az utóbbi évtized tapasztalatai szerint — unig elég volna külső vásártérnek a többi pedig házhelyekül volna kiosztható; vagy ha az egész kiosztatánk is, az állatvásár áthelyezhető volna a község valamelyik szélőre (még a Vashalnot se tartanánk hátrányosabbnak egész drága kertészeti telepével együtt) s akkor a mostani vásártér helyén 100-nál jóval több és aránytalanul értékesebb porta keletkezne még akkor is, ha a mostani csupán „lövásár” cseljaira fentarított területet hagymák meg állatvásártérnek, a Czipópuzsát lehetne továbbra is veteményföldnek vagy vásártérnek használni. De hát ehhez egy kis magasabb matematikát érzék, hogy ne mondjan ész és „tupéntai” szükségeltetnek, azoknál akik hivatva lennének köz-

vetlenül vezetni a község ügyeit. Mert kérem vegyünk csak 100 házhelyet, azon a részen minden telek megérne minimum 300 forint, a mi 30,000 forint olyan bevételt jelent, a mi nagyon jó lenne toldaléknak a megyeri gazdalkodáshoz és nem kellene szüntelenül a községi adó emelésére, illetve polgárok zsebére apellálni. Ugy értesültem különben, hogy az a dolog szóvá lesz téve a közelebbi képviselő közgyűlésen; ajánlatos ennek az eszmének szigorú megfontolása.

Egy kis pisztoly sült el a mult szerdán délután, neki irányozva egy fiatal szívnek, mely forrón dobogott és pedig egy szegény leányért, kit a jómódú szülők nem akartak elfogadni menyökkül. Ritkaság manapság az igaz szerelem, s ha azok még meg is lövődözök magukat a kik érzik — még ritkább lesz. Reméljük azonban, hogy annak az ön darabnak több örzése lesz, mint azoknak a kik okozói ennek a derék fiatal ember végtelen elhatározásának — s nem némítja el örökre a szerető szív dobogását.

Feszült várakozással leste a környék a m.-berényi kottós jegyzőválasztást, mely e hó 10-ikén meg is történt és pedig a telefon hírcselezése szerint Kolozsi első jegyző, Popovics K. második jegyző lett; akadtak azonban izgága emberek — a kik nem valami nagy elragadtatással viselgetnek a választás eredménye iránt, sőt azt is kifogásolják, hogy ezt a választást is — dacára a nexusnak — a főszolgabíró ur személyesen vezette és a 2-od jegyzői választást megfelelőbbiz. Ezeket azonban valószínűleg az irigység vezeti, nem annyira az állást — mint inkább azt a kurika-gyűrűt irigylik, melyet a jegyző ur huzamosabb idő óta visel a nélkül, hogy az igéret földének határára állapítotna s most mikor olyan közel jutott hozzá, ismét odább taszították csupa malicziából. No de a mi késik nem mulik, kegyes fórum az a vármegye s elutasítja az okvetlenkedőket.

Műtő: Ne ugorjál ottan a hol árok nincsen
Kitörök a nyakad a mást nem ad senki sem.
Verai de Békés.

E lap előző számában „A békési Népönyvtár kezelője” aláírású a „Szilánkok” irójához egy levél érkezett a nyilvánosság útján, melyre — megvallom nem szivesen, de önmagam iránti kötelességből — a t. olvasók kegyes elnézésének reményében szintén nyilvánosan adom meg a választ.

17-sorosok csupán két „ván” — vén” — nel fűszerezett körmondatul kezdődik ez a rózsá-levél, mely meglehetősen fitnyálótónusban, közbe-közbe jobbra-balra vgdalozóván — azon lovalog, hogy én „sub rosa” „csak úgy a sorok közt” — a mint a gyengébbek kedőért igit elmésen, magyarázolg oda teszi; kegyes tanácsokkal akartam volna őt ellátni arra nézve miként fogadja a miniszteri kitüntetés. Szegény ember vagyok, de száz legujabb veretű fillért ajánlok fel annak, a ki abból a cikkből erre az intentiona (törekvés a gy. k.) valló egyetlen árva szócskát kihalász, sőt „Ezen elhatározásától azonban tüstént meg van fosztva az illető” stb. kezdetű mondatban épen a felelti sajnálkozásomnak adott alkalimlag kifejezést, hogy a „kitüntötött” az elfogadás módja feletti szabad elhatározás felől korlátozva van s hogy (ha már csak használatom én is ezt az irodalmi „kend” megszólítást) mégis ezt hozza fel levél indoklására, annak más magyarázatát adni nem tudom, mint-hogy nem méltóztatott csak egyszerű átvételn.

Erre vall azon állítása is, hogy én ezt a kitüntetést alaposan megirigylem; ugyan mondja meg miől következett erre? Nekem sem a „kitüntetés”, sem az „önzetlen munka” ellen nem, csupán a külsőségek miatt volt szavam, a közélet olyan megnyilatkozása ellen, melyben a forma kedvéért áldoztat esik a lényeg s szülő anyjává lesz a szereplési viselkedésnek, stréberkedésnek (ugorka fiamas,

gy. k.) Egyébként ha Ön azt hiszi, ám higgye, de az esetben nekem is engedje meg azt hinni, hogy ez az Ön levele nem egyéb indokból származott, minthogy *reklámot csinálnon vele* s rajtam voyen elégtételt a megható szép ünnepegy — talán másbakra menő leírásának s becses neve emlegetésének elmaradásáért; hogy az nem egyéb keserűségnek elharnarodott jelenléte felett, hogy Ont rövid, — de mondjuk hogy áldásos és *ünnetlen* mankasságáért („kicsire nem rünk”) miniszteri levéllel fizették ki akkor, midőn Ön, — talán éppen a kitüntetésre-ajánló jegyzékönv egy másik számának tanúsága szerint — a közügynek teljesített ugyan-ezen *ünnetlen* munkálkodása fejében esengő koronázást kért kintalványozatni. Nem uram, én nem irigylek Ontól semmit — irréssem elég garancia (biztosíték a gy. k.) erre, hanem azt megvalom, hogy bámulok Önben régebbi idő óta valamit, bámulom, de korántsem irigylem azt a boldog önteltséget, azt a mindenáron imponálni akaró „nonchalance”-t melyvel ön sikerreinek babérját — nyílt levele tanúsága szerint is hordozni a kinálkozó alkalommal aprópénzre felváltani tudja, eszembe juttatva a spártai közmondást: „Ha rövid a kardod told meg egy lépéssel”, ilyen kiadásban „Ha kurt a lábaid tégy alá számedlit” és mindjárt nagyobbabnak látszol legalább egy — fejlet s gnyosan emlegetheted a mások „irodalmi jártasságát”, a melledre is üthetsz a „közbizalom”-ra való hivatkozással. Hát én megvalom, nem irok verseket, mert nem tudok, de — mea culpa — a jó verseket nagyon szeretem ugy olvasni, mint csitálni, sőt még a Verai-féle jámbor együgyűségek és a fűzfa poéták által elkövetett Pogárust és önmagukat nyüző panegyrikonok is képesek mulattatni, de mégse áhmodtam, hogy ez a gyengeségem nyilvánosan stigmatizálva legyen az Ön révén, a ki tudtommal sokkal többet vétett az irodalom ellen — a saját jó szántából. A „közbizalom” süttéből azt hiszem akad másnál is egy-egy karéj, de nem mindenkinek izlése engedi azt meg, hogy nyilvánosan a mások fejéhez vadálja a vagy a piczi morzsákat czipókká fújja fel.

Szabad legyen az Ön által nehezített czikkcsékekhez magyarázattal szolgálni (a gy. k.) az íránt, hogy abban ugy onról, mint macskaköröm közé tett „himevről” csak mint egy érintőleg van szó — a mit azonnal át fog látni mihelyt még *gyász* áttetszik azt olvasni — s akkor Ön is befogja ismerni, hogy a Szerkesztő urnak igazza volt midőn előre bucsátotta, hogy abban Ontre néve semmi sértés nem volt, a mihez én hozzá teszem, hogy bár a kórtyányéről már beadásakor tudtam, nem is *akart* lenni.

A víz mindig rossz annak — a ki találva őrzi magát általa s a ki „rossz vízért” megharagszik csak azt bizonyítja be, hogy nincs igazza. És most béke velünk, vagy ha ugy teszük:

„Fájjad a tilinkót szedie-vettés szájjal
S Ranje meg Apolló furtsidét hájjal”

én azt se bánom, hiszen szezonja (idény — a gy. k.) kezdődik már a zöldségeknek.

Azt a ragyogó csillagát Rendőrbiztos ur Ont ugyan megmosdatta valami „nász-azaju” czibil tónus ur, de ha én Onnek vónék nem hanem annyiba, hanem vízszavágnék, hogy aszongya, „nem én vagyok ám annak az oka, hogy jó időben, rossz időben hivatalos kutriczámban kell rágni a hosszúzárú pelpát, mer én szivesen méltalgotnék most is akár mindennap, — (rossz időbe felvenném a „bizonytalan”-kori komisz czibil ruhát) hanem sorja van annak, hogy mér csücsülök mindég itt-hon, még pedig az a sorja, hogy vesződelmómre igön jó fogásom van az iráhó és oztán a község fő-fő atyamestere (majd másra szaladt a tollam) üntüg ellát dologgal, a munká-közevités, a képviselőválasztásra jogosultak névjegyzékének több példányban leírása igen sok, a *fő-jegyzéknek sárnya* másolatni való mind az és nyakamba szakad, ugy hogy sokszor

a megénekelt hosszú pipaszárt is csak hidegen szívom mer nincs időm a ragyuzásra, pedig hát ha szólni mernék azt is mondhatnám, hogy annyi az ember a fő-jegyzői irodába, hogy *ki se látszik kösülök* a főjegyző ur és tán átvitt értelemben is algha nem igazza lenne a biztosurnak, de hát jobb halgatni, mint jajgatni, mer szőlj igazat betörök a fejed, pedig hát magam is megantam azt az állapotot, mer — vagy írrok lenne az ember, vagy biztos, ugyis csak az egyik fizetést kapja s akár mint akarja is, mind a két helyen nem tehet eleget.” — Így én, így mondanám meg azt a fűzfán fűtől, hold-sugáron hegedülő rézárnyélussát azoknak a panaszos arany esellagoknak, hadd látná meg az egész világ, hogy nem Onön mulik, ha Békésen az *Ész* — erély és tapéntát” héjánósságot szenved.

2213/1900. szám.

Hivatalos hirdetés.

Gyula városában az 1900. évre előirt
vármegyei közuti adó

kivetési lajstrom a vármegyei számvevőség által megvizsgálatván, az 1890. évi l. t.-cz. 23. §-a 10-ik bekezdéséhez képest a városi adóhivatal helyiségében **folyó hó 17-től 31-ig terjedő 15 napra közszemlére kiteve tartatik** és az bárki által is megtekinthető s netaláni észrevételek legkésőbb folyó hó 31-ig ugyanott nyújtandók be. A kitett határidőn túl beadott felszólamlás érdemben való megvizsgálása nélkül vissza fog utasítatni.

Gyulán, 1900. május hó 17-én.

Dutkay Béla,
polgármester.

2243/1900.

Hivatalos hirdetés.

Gyula városában az 1900. évre előirt

hadmentességi díjkivetési lajstrom

a magy. kir. pénzügyigazgatóság által számvevőileg megvizsgálatván, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében a városi adóhivatal helyiségében **folyó hó 30-tól 31-ig közszemlére kiteve tartatik.**

Azon adózók a kik eme lajstromban foglalt adónemmel már a mult évben meg voltak róva, a lajstrom közzétételének napját követő 15 nap alatt, a kik pedig most első ízben lettek meg-róva, adójuknak könyveikéjükbe történő bejegyzését követő 15 nap alatt felszólamlásukat hozzám adják be.

Gyulán, 1900. május hó 18-án.

Dutkay Béla,
polgármester.

UJDONSÁGOK.

— **Éjjeli látogatók.** Már nemcsak bosszanót, hanem komolyan aggályt keltő az a garázdálkodás, amit egy ödög ösmeretlen tolvajbánda új városzerte a személy és vagyonbiztonság rovására. A multkor említett

betörések folytatásaként pnteken virradóra a zsidótemplom ablakán mász-tak be a jó madarak s a perzselyt föl-feszítve abból néhány forint pénzt el-emeltek. Ép ugy, mint a többi helyeken, itt se nyultak egyéb értéktárgy-hoz, mint csupán a készpénzhez, a mi nagy óvatosságra vall a betörők részéről. Nem tudjuk igazán, vajjon a rendőrség tehetetlenségét, vagy a tehetetlen és szervezetlen rendőrséget tartó várost okoljuk-e e miatt az ag-gályos állapotok miatt. Különbön minden városnak olyan közigazgatása és rendőrsége van. a milyet megérdemel. Tény az, hogy a baj megvan s azt orvosolni kell bármí áron, mert a pol-gárok személy és vagyonbiztonsága-ért a város hatósága felelősséggel tar-tozik. A rendőrkapitány, a ki a nyo-mozatok terén elősmert szakember, le van köve az irászatl mellé, mert nincs fogalmazó személyzete, maga személyesen a gyakorlati szolgálát nem vezetheti. A rendőrbiztos más ügyek-el nem rendőreivel foglalkozik, a le-gényiség képzetségéről és fegyelm-zett voltáról pedig jobb nem beszélni. Ha pedig a dolgok így állanak, akkor mégis csak a rendőrkapitányt kell elő-vennünk, őt kell kárhoztatnunk azért, hogy nem foglalkozik komolyan ezen tarthatatlan állapot szanálásával. Ha már a rendőrhatalóság élére állították, fogja meg a gyeplőt erélyes kézzel. Ne engedje magát befolyásoltatni és ne tőrjön illetéktelen beavatkozást ha-táskörébe senki részéről. Kezelve a meglazult fegyelmet vasmarokkal és kérlelhetlen szigorral, gondoskodjon a legénység oktatásáról s neveltese azokat hasznavehető közegékké. Ne engedje a rendőrbiztosat a város gaz-dasági ügyeivel foglalkozni, van arra a városnak más embere, kötelezze őt arra, hogy a maga dolgát végezze: oktassa és felügyelje a legénységet, a mostanihoz hasonló közállapotok ide-jén pedig ne üljön le az irászatlhoz és ne feküdjék addig az ágyba, míg a tetteseket ki nem derítette. A rend-őrkapitány pedig a helyett, hogy ezek a visszás állapotok elkedvetlenítenék, álljon a sarkára keményen és csinál-jon a gyenge rendőrségből erőset. Ha szükséges: rostálja ki a konkolyt. Ez az ő hivátása és kötelessége, a minék teljesítését a város közönsége tőle méltán várja és megköveteli.

— **A főispán gyulai polgár.** Gyula város képviselőtestülete szombaton közgyűlést tartott, melynek napirendjén többek között dr. Lu k á c s György Békésvármegye főispánjának lakostitási kérelme is ki volt tűzve. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint dr. Lu k á c s György főispán Gyula város pol-gárnak kötelekébe felvétetik.

— **Halálózás.** Gyulavárosának egyik közszéletlen álló régi jó polgára Fluck Károly nyug örnagy, árvászáki közgyám hnynt el pntekken rogzol gyászba borítva nagyszámú szerető rokonnait és igaz tisztelőit. Az elhunyt évüztödek óta Gyulán lakik, előbb mint tényleges tiszt, utóbb mint pontos lelkiismeretes városi tisztviselő. Előtevel, nagy műveltségével, színtes lelkével megnyerte mindenki rokonszenvét, ugy hogy az alig multban szives vendégszerető háza gyűlhelye volt a gyulai intelligentiának. Halála általános igaz részvétet keltett, koporsóját a szeretőnek és tisztelőnek jöle, számtalan koszoru borítja. A család gyász-jelenése a következő: Özv. raggambi

Fluk Károlyné szül. Endre Corné lia ugy saját mint gyermekei: Bella férjezett Winkler Lajosné, Cornélia férjezett Hoffmann Viktorné, Károly; fivére: Gusztáv és neje, Ernesztés neje; vejei: Winkler Lajos, Hoffmann Viktor; unokái: Winkler Edith, Bella, Ferike, Hoffmann Laczika, továbbá számos rokon és jó barát nevében megtört szívvel tudatja a legjobb férj, apa, após, nagypapa, testvér, rokon és jó barát raggambi Fluck Károly nyugalmazott nagy kir. honvéd őrnagynak folyó évi május hó 18-án reggeli 6 órakor, életének 62-ik és boldog házasságának 29-ik évében a halotti szentségek átjatos felvétele után szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult kedves halotti tetemei folyó hó 19-én délután fél öt órakor fognak a római katolikus anyaszentegyház szertartása szerint a gyulai Szent-József temetőben örök nyugalomra térni. Az engesztelő szentmise május hó 19-én reggel 7 órakor fog az anyateplomban az elhunyt-nak lelki nyugalmáért az egek Őrának bemutatni. Gyulán, 1900. évi május hó 18-án. Aldás és béke poszára!

— **Közügyés.** Az alsó-fehérek-kerési ármentesítő, belvizszabályozó és vízhasznosító társulat 1900. évi május hó 29-én délelőtt 10 órakor saját házában Gyulán rendes közgyűlést ezt megelőzőleg délelőtt 9 órakor igazgató választmányi ülést tart.

— **Lemondó hivatalnok.** Kohn David városi nyilvántartó megváltik eddig viselt hivatali állásától, mert a Békésmegyei takarékpénztár igazgatósága pénzüri ellenőrré nevezte ki. Míg a városnál volt, hivatalos munkáját azonnal és közmegelegedéssel végezte.

— **A csabai főgimnázium.** A csabai Rudolf-gimnázium, melynek az idén még hét osztálya van, a jövő tanévben nyolcz osztályra fejlődik. A kormányzó bizottság szombaton tartott ülésében megtette az előintézkedéseket a nyolczadik osztály felállítására iránt s megbizta az intézet elnökségét a szükséges tanszerek beszerzésével. A VIII. osztály megnyitásával a tanári kar is szaporodni fog két taggal, a bizottság kiírja a pályázatot egy görög-latin és latin magyar tanszékre továbbá 2400 korona fizetés élvezetével egybekötött hitoktatói állásra.

— **Tanitók nyugdíjazása.** Békésvármegye tanító nyugdíjbizottsága hétfőn délelőtt Rezey Szilvius kir. tanfelügyelő elnökléte alatt tartott ülésében Gécs János csabai ág. evang. és Papp Lajos füzessgyarmati ev. ref. tanító nyugdíjazását határozta. Mindketten az őszel vonulnak nyugalmába.

— **Esküvő.** Thurzó Béla tiszafüredi gyógyszerész tulajdonos a gyulai társas életnek kedvelt tagja szombaton tartotta esküvőjét Jászárszöllősen Masgonyai Eugeniával dr. Masgonyai Lőrincz bájos és művelt leánnyal. Boldogságot a szívből költött frigyehez.

— **A piczulas bank.** A piczulas bank e hasznos munkás egyesület holnap délelőtt 11 órakor tartja ötödik közgyűlését a városháza nagytermében.

— **A békésmegyei általános tanító-egyesület gyulai járáskora f. hó 17-én** tartotta tavaszi közgyűlését a gyulai polgári fiúiskola igazgatósági helyiségében. A tagok kettő kivételével mindnyájan megjelentek. A bafi János, igazgató elnök előadta a közgyűlésnek a megyei közgyűlést előkészítő választmányi ülés megállapodásait s tájékoztatta a tagokat a jövő hó 30-án Gyulán tartandó megyei közgyűlés munkatervéről. Ezután Székely Lajos tag olvasta föl előadói javaslatát az osztatlan népiskola tantervére vonatkozólag. A járáskör szűköségeivel hozzaajárult az előadói javaslatához, mely a külön tanterv fölételes volta mellett érvel. A megyei közgyűlés előkészítője a járáskör egy szűkebb bizottságot választott kebeléből, melynek feladata leendő vendégek fogadásáról, a köznevelő rendezéséről s általában a közgyűlés külső keretének illő sz-

szeállításáról gondoskodni. Egész holom fontos ügyet intézett el még ezenkívül a járáskör. A tárgyalás folyamán a járáskör köszönetét fejezte ki a megyei kir. tanfelügyelő iránt, aki új állami iskolák felállítására s a meglévőek fejlesztésére a megyei népoktatásügy érdekében oly laudatlan munkásságot fejt ki.

— **A gyulai újarosai olvasókör** vasárnap délután rendkívüli közgyűlést tartott Vidó István alelnök elnökléte alatt. — Egyedüli tárgya volt az építkezés, melyre nézve egyhangulag elfogadták a választmányiak — annak idejében lapunkban is ismertetett — javaslatát. E szerint a régi épület helyét fogja a kör a vendéglőt felépíttetni. A régi épület anyagát árverés útján fogják eladni.

— **A nemzeti szövetség közgyűlése.** A csabai nemzeti szövetség ma délután 4 órakor tartja a városháza nagytermében évi rendes közgyűlést s annak napirendjének két feleto fontos ügy van: az igazgató választmány indítványa, a szabad lyceum és a hazai iparpártolása tárgyában. Tárgyalatni fog a pénztári számadás, a felügyelő bizottság jelentése és esetleges indítványok.

— **A jegyzői egylet közgyűlése.** A békésvármegyei jegyzői egylet szombaton délután tartotta meg B.-Csabán a község-háza nagytermében rendkívüli közgyűlést, melynek egyedüli tárgyát a jegyzői nyugdíjszabályrendelet módosítása képezte. Korossy László egyleti elnök előterjesztte a szabályrendelet módosításával kiküldött bizottság javaslatát, a mely javaslat a közgyűlés által elfogadottat és a vármegye törvényhatósági bizottságához beterjesztetni rendeltetett, egyben kimondotta a közgyűlés, hogy legközelebbi gyűlést Orosházán tartja meg.

— **Jegyzői vizsgák.** Az alispán a közig. biz. hűfői ülésén bejelentette, hogy a május 29-én és 30-án tartandó községi jegyzői vizsgákra a következők jelöltek jelentkeztek: Vertán Emil békési, Vitályos Gábor ócsódi, Osztróluetzki János szarvasi, Marcsák Gyula új-szénási, Havassy István sz.-szl.-tornyai községi irnokok és Such István csabai lakos.

— **Artézi kutak.** Községeink egymásután töreksenek artézi kutak segítségével jó ivóvizet teremteni. Legutóbb Pusztaföldvár furatott két kutat. Az egyik 114 méter mélységből percenként 13 liter vizet, a másik 128 méter mélységből percenként 18 liter vizet ad. A két kut előállításának költsége 2766 koronába került.

— **Eljegyzések.** Pákai Albert Rezső, gyomai gyógyszerész eljegyezte Petrics Etelek kisasszonyt, öz. idb. Hegedűs Mihályné bájos és művelt unokáját Mezőberényből. — Beké Albert, Vészto község jegyzője a szép Venczák Rózsika kisasszonyt, öz. Venczák Mátyásné kedves leányát jegyezte el Endrődön. — Singer Károly, orosházi kereskedő, eljegyezte Csabán öz. Hesser Fülöpne leányát, Hesser Klótild kisasszonyt.

— **A gimnáziumért a gyulai kömvés-és ács-íjjak.** Minden évben szoktak rendezni a gyulai kömvés- és ács-íjjak egy jól sikerült táncvizsgalmat, az idén is pünkösd első napján tartják meg, melyre a következő meghívót küldték szét: A gyulai kömvés- és ács-íjjak 1900. évi június hó 9-án ifj. Ludvig József diástermében a Gyulán létesítendő gimnázium javára jótékonycselelő zártkörü táncvizsgalmat rendeznek. Belépti-díj: személyenként 1 korona. Kezdete este 8 órakor. Felülfizetések tekintettel a jótékony cselelő, köszönettel fogadtatnak és a „Békésmegyei Hirlap”-ban nyugtáztatnak.

— **Szép kintételek.** Párisban most talált befejezést az élelmiszerek külön kiállítására, melyen a Szt.-Lukácsfürdő kutavállalatának „Kristály” hegyiforrás ásványvize a nagy diszoklevéllel és az arany éremmel lett kintétele. Budának kitünő ásványvizei voltak az asztali vizek között a külföldön is, már szintén tért hódítanak.

— **A megkötözött udvarló.** Nem is öreg nem is fiatal, olyan ember korban volt és van Bonczos András békési gazda.

De a szive fiatal, járt a menyecskék után s belebolondult a békési bíróleányába a kinek a férje Kocsor békési birtokos. A bíró lánya sem haragudott Bonczosra, mert a Kocsor uram portája sokszor látta holdas esteken Bonczos ur mat. Egyszer ám megjárta, mert s tanyán levő gazda hirt hallott, hogy kutya van a kertben. Megindult az éj esendjében negyed magával oda a szótornácos házához. Mindenütt zárta, sötétség, mélységes csönd, csak a férj zörgötésére hallatszik lihegő suttagos s ládbobogás. Kinyitlik az ajtó. Bonczos menekül, de hajh elfogják, megkötözik a négy óra hosszáig ott zsugorodik megkötözve a boldog udvarló. Lámpákkal kivilágítják, behívják a szomszédokat, a községi bíró s megidézi a bosszus férj az elfogott udvarló feleségét is — a ki aztán nagy kérelemre kiszabadítja hűséges férjét, ki elégtételért fordult a törvényszékhez. A törvényszék e héten tárgyalta az ügyet s a vadlott bosszuálló férjét Jancsovics Emil szép vedbeszéde után felmentette. Jól tette.

— **A polgári fiúiskola júnálisa**ra meg a következők adakoztak:

Fischer Jakab	2 korona.
Scherer Benedekné	2
Fraller István	2
Gerlein Reinhardné	2
Kiss István	2
Muraközi Gusztáv	2
Bárovics Jenő	2
Bodoky Mihály	2
Winkler Lajos	2
Bartos Ferenc	2
Brószal Lajos	2
Luzsitz Adolf	2
Dombi Lajos	2
Nagy Jenő	2
Dióssy Béla	2
Manheimer Arnold	2
Schütz Gusztáv	2
Dr. Berényi Armin	2
Dr. Berkes Sándor	2
Reisner Arthur	2
Dr. Bárdos Arthur	2
Reisner és Wolf	2
Bródy Adolf	2
Lukács Endre	2
Csák György	2
Hazay Manó	2
Gallai János	2
Erkel János	2
Dutkay Béla	2
Hoffmann Alajos	2
Bulboka János	2
Dr. Kohn Mór	2
Léderer Lajos	2
Dr. Ladics László	2
Dr. Kovács Károly	2
Jeszenszky Béla	2
Dr. Frankó Lászlóné	2
Ossilag Lászlóné	2
Braun Mór	4
Schröderer Kornél	3
Jantsovits Emil	3
Weisz Mór	10
Dobay Ferenc	4
Czinczár Adolf	4
Vágh Gábor	1
Bálint Béla	1
Dr. Follmann János	1
N. N.	1
Popovics Juaztin	1
Laczkó Péter	1
Somossy Zeigmond	1
Lantos Arthur	1
Zusmann János	1
Multas Mór	1
Kovács Lajos	1
Schillinger Lipótné	1
Schwimmer Arnold	1
Habinyai Pálné	1
Takácsy János	1
Bekker János	1
Schwarz Mór	1
Ehrenfeld Soma	1
Jonta Ferenc	1
Ilich Antal	1
Bekker Endre	1
Császár Gyuláné	1
Goldstein Mór	1
Wagonhoffer Ferenc	1 korona.

Összesen: 123 korona. 80 állér. Eddig befolyt 23 kor. 80 állér.

A rendezőség ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja az adományokért. Ez utalí jelszavatként hogy a jövő hó 5-én tartandó júnálisi rendezés bizottsága semmi fáradságot sem fog kímélni, hogy a készülőnek a lehető legnagyobb kényelmet biztosítsa a nagy fogja a mulatság programját összeállítani, hogy az változatos, s mindenkirre nézve élvezetes lesz.

— **A csabai Daloskör tavaszi mulatsága.** A b.-csabai iparos daloskör 1900. május 20-án a Széchenyi ligetben saját pénztára javára ifj. Gallai János karnagy vezénylete mellett hangversennyel egybekötött majálisi rendez. a következők részvételével: 1. Románcz. Gaál Ferenczöl. 2. Olym a te

dalod. Huber K.-tól. 3. Ossian. Beschnitt I.-tól. Uj. 4. Feketehegyi emlék. Médor M.-tól. Uj. 5. Bordal. Ernánból. 6. Csatal. Huber K.-tól. Uj. Közben vilápposta, confetti és serpentin dobálás. Belépő-díj: Személyenként 60 fillér. Kedveződen idő esetén a majális a legközelebbi vasárnap tartatik meg.

— **Budapesti tudósítás.** A budapesti 16- és versenytisztelő tulajdonosok úgy látják kötelességükre tették maguknak állataikat semmiféle más mint az általánosan ismert Hotter-féle állatgyógygyógy készítményekkel (Bécs XII/2 Schönbrunner-Strasse 182.) gyógykezelni, mivel minden istálló tulajdonos, ki állatainak egészségi állapotát és kitartóságát szem előtt tartja csakis Hotter-féle állatgyógykészítményeket használ. Ezek egybehangzó vélemények alapján a legjobb az, mint a hogy már általánosan elismert tény, hogy Hotter-féle Training-Fluid (palackja 1 frt 20 kr.) elváltázhatatlanul a legjobb edző és erősítő szer a lovak és szarvasmarhák részére, megbecsülhetetlen hatású benu-lások és merevségeknél. Hotter-féle A gril (csomagja 80 kr.) elsőrendű táppor a takarmány-állat egészségének és erejének fenntartására; ovószér mindenféle vese-, máj-, hólyag- és idegbajok ellen. Hotter-féle Absorbinol (mosdóvíz üvege 3 frt 49 kr.) mindennemű szépség-hiba eltávolítására; u. m. daganatoknál, póknál, patabütyöknél, incsomoknál stb. Hotter-féle holttetem kenőcs (2 frt és 1 frt 20 kr.) a legrövidebb idő alatt eltünteti minden csontnyujtványt s holttetemet. Hotter-féle kolika-szerek (1 frt 50 kr.) lovak és marhák kolikájánál és puffadtságánál kiváló szolgálatot tesz. Ajánljuk tehát Hotter állatgyógykészítményeit olvasóink állatainak szükség esetén való használatára s meggyőződésünk, ki ezen szerekek egyszerű kísérletet tesz, azoknak állandó devója leend. Figyelmeinket felhívjuk még a cikk végjegyére — 16 f. R. H. monogrammal — s csakis Hotter-féle készítmények kéréndők, bármely néven nevezendő utánzatok visszautasítandók. Mint értesültünk Hotter állatgyógykészítményeinek főraktárát Magyarország részére dr. Budai Emil gyógyszerárában Budapest V., Városház-tér és Török József gyógyszerárában VI., Király-utca 12. vették át, hol mindenkor kaphatók.

— **Építőiparosok kongresszusa.** A Magyar Építőmesterek Egyesülete által tervezett építőipari kongresszusnak előtünk fekvő napirendje a mellett tanuskodik, hogy az előkészítő-bizottság serény munkásságot fejtett ki és a kongresszuson megvitatják mindazon bajokat, a melyek az építőiparosokat, de különösen a kisiparosokat a tönk szélére juttatják. Az előkészítő bizottság munkája kárba veszneha maguk az érdekelt felek, tehát a kisiparosnak saját ügyüket föl nem karolnák. De úgy értesülünk, hogy az ország összes építőiparosainak körében rendkívül élénk mozgalmat keltett ez a kongresszus terve, mert a bejelentett résztvevők száma már meghaladta a hat százat. Ez az öröndetes körülmény is buzdítja városunk és környékünk építőiparosait, hogy a folyó évben Budapesten — pünkösdi ünnepén, június 3—4-én végbemenő kongresszuson való részvételüket minél előbb jelentésük be az előkészítő bizottságnál, (Budapest, IV. Ferencziek bazára) hogy az idejében tesse meg a résztvevők számarányához mérten a szükséges intézkedéseket. A kongresszus végleges programja a következő: 1. Törvényalkotása az építőipar gyakorlásáról. 2. Az országos műszaki tanács felállítására. 3. Pénzintézeteink és az építési hitel ügye. 4. Országos építésügyi törvény alkotása.

5. Az építőiparosok érdekeinek érvényesítése a középítkezéseknél. 6. Építőiparosok gyorsabb lebonyolítását célzó intézkedések. 7. Építőipari követelések biztosítása magánfeleknél. 8. Építőiparosok országos szervezése. 9. A házadó-kedvezmény kiterjesztése új építkezéseknél. 10. Védekezés a tisztességtelen verseny ellen. 11. Munkaadók és munkások közötti viszonyok rendezése, betegsegélyezés, bal-eset elleni biztosítás, munkáslakások. 12. Építőipari oktatás rendezése, tanoncoktatás, pallér- és mester képzés. 12. Adoreform. 14. Építőiparosok nyugdíj ügye. 15. Építőipari szövetkezetek létesítése állami támogatás mellett. A kongresszusra utazók az előkészítő bizottságtól nyert részvételi jegy előmutatása mellett rendkívül kedvezményekben részesülnek a m. á. v. — a kassa-oderbergi és a déli vasút vonalán, valamint az elszállásolás közül is magasabb kedvezményeket eszközölt ki az előkészítő-bizottság.

— **Pályázati hirdetés.** A h.-m.-vársárhelyi állami óvónképző intézet I. osztályába a 1900—901. tanévre 40 oly növendék vétetik fel, kik életük 14-ik évét betöltötték, de a 40-et meg nem haladták és ép testalkatúak, jó zenei hallásuk s a polgári leányiskola IV-ik, vagy a felső népiskola II-ik osztályát sikeresen bevégezték. A felveendő növendékek, bejárók, vagy bentlakók. A bentlakók lehetnek: ingyenes, féldíjas, vagy egész díjas növendékek. Egész díj egy évi teljes ellátásért 100 frt, a fél díj 50 frt. Ezenkívül tankönyvekért és felszerelésért 32 frt, mely utóbbi összeget az ingyenes növendékek is felfizetni tartoznak. A felvétel iránt való folyamodványok a nm. vallás- és közokt. miniszter urhoz címelve f. évi május hó 31-ig alulírt igazgatóhoz küldendők. A folyamodványhoz csatolandó: keresztlevel, iskolai bizonyítvány, vagy ha a folyamodó még iskolai növendék, az illető igazgatótól a látogatási bizonyítvány, továbbá erkölcsi, orvosi, véd-himnológiai és szegénységi bizonyítvány. A nem magyar nyelvű bizonyítványok hiteles magyar fordításban melléklendők. Pontos lakáscím szükséges. Felvételi vizsgák mindenkor július hó első napjain tartatnak. H.-M.-Vársárhelyen, 1900. évi május hó 4-én. Ribiczey Aladár, állami óvónképzőintézeti igazgató.

IRODALOM.

— **A németek.** Az előrehaladott kultúra magasabból visszatekintve, bizony különösen látszik a nemzetek ősi léte. Pedig a legkifejlettebb és legbonyolultabb nemzeti jellem mélyén is ott rejtőznek az ősi elemek. A Vilmos császár harcra folyton kész katonái, akik óriási meneteket tesznek, világhíres csatákat vívtak a „Kaiser” egy bátorító tekintetért, s midőn megzserették neki az egyesített Németország császári trónját, csak őt, őt látták hőnek, maguk felett valónak s a legmélyebb hódolattal állították körül trónja lépcsőjét, — ezek a katonák nem mások, mint a középkor kereszties lovagjai: itt a hit, ott az állam-eszme lelkesíti őket, ennyi az egész különbség. S a középkorból való gyönyörű templomok titokzatos felhomálya éppen olyan gondolatokat ébreszt a szőke germánfejekben, a melynek az ókor wig-wamszeru kunyhóiban támadtak. Erőteljes és erkölcsös volt ez a nép akkor is, mint ma. Izmos és szálas legények, nem csevevősznek el gyermekszerelemben: egyszer szeretnek, mint a sasok, de azonnal mindig hívek maradnak, mint a sasok. A férfi nászajándékul is felkantározott lovat, pajzsot, dárdát küld a nőnek, ki léte felének tekint mindenben a világon. Kétség alusznak, meleg virágos mozdának, a hideget nem igen szeretik. Erősen értekeznek a lakomákra is fégyvaren járnak. Italkuk árpadé, csak a rajnamellőiek a borznak. Lakomák után vízi játékok járják az ifjak rájuk szegzett kardok és dárdák közt szökdelnek mestelenül. Erősen szótartók. Szerencsésjárték közben néha magát is felozsi, s ki más minden elvesztett. S ha újra veszt, szó nélkül hagyja megkötözölni a eladati magát. Ezek a Tacitus-korabeli népeknek, a szinte leányos szemérem, az erőt, szótartás és szőfőadás, ma is — a nagy francia forradalom után — éppen oly jellemző vonások, mint az ókor homályán. A germán falkort és ősiörönnel behatóan foglalkozik dr. Borovszky Samu, akadémikus, a Nagy Köpös Világtörténet

most megjelent 67. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczai Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes fűlbeállításban 18 korona; fűzetlenül is kapható 60 fillérijével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Csiói-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedő utján.

Heti jelentés a gabona üzletről.

Gyula, 1900. május 18.

(St. S.) A lefolyt héten az ország összes részéből fagy, dér és sűrű köd jelentett; rozsa felőli hírek, ma már az ország nagyobb részéből — főleg a Bácság és Bácskából — érkeznek.

Hogy az eddigi abnormalis időjárás kárt mindenesetre okozott, abban a vélemények körülbelül megegyeznek, az eltérés csak abban van, hogy egyik része az üzérkedésnek nagyon sötét színben bírálja meg ez évi termési eshetőségeket, a másik része pedig, nem akarja figyelembe venni terméviszonyainkat és műveleteit összhangzásba hozza a világi piacok helyzetével. A fogyasztás tartózkodó és csak mindennapi szükségleteinek fedezésére szorítja bevásárlásait.

A lefolyt héten az árak különféle variációkon mentek át, hol le, hol fel, a hét végével az irányzat megszilárdult és a hangulat kedvezőbb lett.

Mai áraink a következők:

Rúza	7 frt 10 krtól	7—80 krig
Uj tengeri	5 frt 20 krtól	5—30 krig
Arpa	— frt — krtól	— krig
Zab	4 frt 60 krtól	4—80 krig

métermázsánként.

Nyílttér.

Az ezen rovatban foglalkért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy a gyulai és békési cégünk a csabai „Rosenthal Testvérek Utódai” céggel nem azonos, melyről szives tudomást venni kérünk.

Tisztelettel

Rosenthal Gusztáv és Társa.

Kiadótulajdonos: A „CORVINA NYOMDA.”

M.K.EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:

A KRISTÁLY

SZTL LUKÁCSFÜRDŐI

HECIFYORRAS

IGEN TISZTA

BICARBONAT

ASVÁNYVIZ

KAPHATÓ FÜSZERKERESKEDESEKBEK VENDEGLOKREN ES MINDEN VASUTI ÉTKÉZO KOCSIBAN.

Sal József épület- és butor-asztalos

üzlete

GYULÁN, Jókai Mór-utca 61 sz.

Szives figyelmét tisztelettel felhívom a n. érd. közönségnek teljesen utjonnan, modern segédgépekkel berendezett asztalos műhelyemre. Készítek a legszebb kivitelben és stilszerűen teljes azoba, u. m.: háló, ebédő és szalon berendezéseket valamint egyes butordarabokat a legzölésesebb és legdívatosabb rajzok után készítve, mindennemű épület munkát, üzlet berendezéseket és portálokat szolid kivitelben, jutányos árak mellett.

Szakképzettségemet a budapesti felső ipariskolában nyertem, s hosszabb külföldi tanulmányutamon fejlesztettem s így azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség legfokozottabb igényeit e ténen kielégíthetem.

Magamat a n. érd. közönség szives jóindulatába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

Sal József.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek

továbbá járgány-cséplőgépek, időhossz-cséplők, tisztító rosták, konkolyozók, kaszálok és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

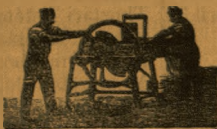

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytetemes aszál-akák.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Hámlatos árjegyzéknek hied nabra íggyes és hőrmontos küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Déli jég és viszontbiztosító-TÁRSASÁG

magyarországi osztálya

BUDAPEST,

Váci-utca 20. szám, az „Adriai” biztosító társaság házában.

Bár Podmaniczky Frigyes. intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000 korona.

Tartalékok 1,677.787 korona.

Ezen a cs. kir. szab. „Adriai biztosító társulat” védnöksége alatt megalakult társaság biztosít kül-lőrfele terményeket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilá-gosításokat készségesen adnak az „Adriai biztosító-társulat” összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Kerületi ügynökség:

Gyulán BRÓDY SAMU.

== Pártoljuk a helybeli ipart! ==

1900 Tavaszi idény. 1900. .... Telefon 41. szám. ....

Legnagyobb választék bel- és .... Főüzlet Orosháza ....

külföldi gyapju-szövetekben .... Fióközlet Gyulán. ....

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

FEUER MARK

uri szabó. ....
Gyulán,
„Angol Divat”-hoz.

Divatos szabászat — kitűnő munka.

Saját műhely. * * * * * Saját műhely.

Nagy raktár: kész férfi- és gyermek ruhákban és felöltőkben: tu-rista, sport- és vadász-ruhák, liberiak, Havelock, ulater, gumi kö-penyek minden kivitelben, feltűnő olcsó arakon.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek dí-vatos és izléses kivitelű női készruha-raktáramat. Nagy-választékban kaphatók különféle színű kabátok a legdíva-tosabb façonnal: fekete és színes-gallérok, legfinomabb se-lyem és gyöngy szallérok.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Pártoljuk a helybeli ipart!

Pontos jó kiszolgálás!

Pontos jó kiszolgálás!

Birtok eladás!

Csorváson

200 kis holdas birtok
szeptember **29-ére**
eladó esetleg bérbeadó.

Venni vagy bérleni szándékozők ajánlatait kéri és felvilágosításokat ad a tulajdonos

Schieb Gyözőné,
Nagy-Szeben
Kereszt-utca 11. sz.

Kiadó üzlethelyiség.
Gyulán, piactéren

egy nagy

üzlethelyiség

azonnal bérbe kiadó.

Czím megtudható a kiatóhivatalban.

